

Konkluzje Rady z dnia 10 maja 2012 r. w sprawie digitalizacji dorobku kulturowego i udostępniania go w Internecie oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych

(2012/C 169/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

MAJĄC NA UWADZE FAKT, ŻE:

— digitalizacja dorobku kulturowego państw członkowskich, udostępnianie go w Internecie oraz długoterminowa ochrona zasobów cyfrowych są niezbędne, by w erze cyfrowej dać każdemu dostęp do kultury i wiedzy oraz promować bogactwo i różnorodność dziedzictwa kulturowego Europy,

— zdigitalizowany dorobek kulturowy jest ważnym kapitałem europejskiego sektora kulturalnego i kreatywnego ⁽¹⁾. Digitalizacja dorobku kulturowego państw członkowskich i udostępnianie go w Internecie, postrzegane zarówno w kontekście krajowym, jak i transgranicznym, przyczyniają się – dzięki poszerzeniu oferty nowych i innowacyjnych produktów i usług internetowych – do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz do powstawania jednolitego rynku cyfrowego,

— aby między działaniami krajowymi nastąpił efekt synergii, a udostępnianie dziedzictwa kulturowego w Internecie osiągnęło masę krytyczną, niezbędne są skoordynowane działania na szczeblu Unii,

— od czasu, gdy w 2006 roku Rada przyjęła konkluzje w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych ⁽²⁾, kontekst działań digitalizacyjnych oraz współpracy na szczeblu europejskim się zmienił. W 2008 roku uruchomiono bibliotekę Europeana – wspólny wielojęzyczny punkt dostępu do zdigitalizowanego dorobku kulturowego Europy – a w 2010 roku w konkluzjach Rady pt. „Europeana: kolejne kroki” nakreślono plan jej dalszego rozwoju ⁽³⁾.

1. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE:

— zalecenie Komisji z dnia 27 października 2011 r. sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych ⁽⁴⁾ (2011/711/UE), będące elementem europejskiej agendy cyfrowej ⁽⁵⁾.

2. UZNAJE:

— starania państw członkowskich na rzecz digitalizacji i udostępniania w Internecie materiałów instytucji kultury oraz na rzecz zapewniania środków finansowych na digitalizację w czasie kryzysu gospodarczego,

⁽¹⁾ Jak wynika ze sprawozdania za 2010 rok na temat europejskiej konkurencyjności, sektor kreatywny generuje 3,3 % unijnego PKB i tworzy 3 % miejsc pracy w UE.

⁽²⁾ Dz.U. C 297 z 7.12.2006, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 137 z 27.5.2010, s. 19.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 283 z 29.10.2011, s. 39.

⁽⁵⁾ COM(2010) 245 final/2.

— cenne prace – polegające na uzupełnianiu treści i na koordynacji – przeprowadzone przez bibliotekę Europeana, przez instytucje państw członkowskich i przez krajowych agregatorów w celu rozwinięcia biblioteki,

— że choć poczyniono postępy w digitalizacji dorobku kulturowego Europy, potrzebne są dalsze kroki, by dorobek ten stał się w obecnej erze cyfrowej trwałym kapitałem obywateli Europy i europejskiej gospodarki.

3. PODKREŚLA, ŻE:

— w ramach społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy należy eksponować bogactwo dorobku kulturowego Europy w środowisku cyfrowym oraz sprzyjać tworzeniu treści i nowych usług internetowych,

— niezwykle ważne jest, by zadbać o długoterminowe funkcjonowanie biblioteki Europeana, w tym o zarządzanie nią i jej finansowanie; istnieje także potrzeba, by dalej ją rozwijać, jako wspólny wielojęzyczny punkt dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego Europy oraz jako cenny kapitał sektora kreatywnego; w tym celu należy zwłaszcza podnosić jakość i różnorodność digitalizowanego dorobku kulturowego wszelkich kategorii (np. tekstów, materiałów audiowizualnych, eksponatów muzealnych, nagrań archiwalnych),

— państwa członkowskie i Komisja powinny wspólnie promować jakościowe i techniczne normy treści udostępnianej za pośrednictwem biblioteki Europeana,

— należy kontynuować prace nad technicznymi normami digitalizacji i metadanych, m.in. w ramach biblioteki Europeana, z myślą zarówno o dostępności, jak i długoterminowej ochronie zasobów cyfrowych,

— podstawowym założeniem jest współpraca ze wszystkimi stosownymi partnerami, by zapobiec sytuacji, w której wśród materiałów dostępnych za pośrednictwem biblioteki Europeana całkowicie zabrakłoby materiałów z XX w.; należy udostępnić poprzez stronę biblioteki więcej materiałów chronionych prawem autorskim,

— należy czynnie propagować dobrowolne umowy ⁽⁶⁾ na rzecz szerokiej digitalizacji utworów o wyczerpanym nakładzie i udostępniania ich w Internecie oraz podjąć niezbędne działania, by zapewnić potrzebną pewność prawa w kontekście krajowym i transgranicznym,

— dziedzictwo kulturowe Europy należy digitalizować i udostępniać w Internecie z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej.

⁽⁶⁾ W wyniku dialogu zainteresowanych stron – prowadzonego pod auspicjami Komisji – w dniu 20 września 2011 r. przedstawiciele tych stron podpisali w Brukseli protokół ustaleń w sprawie kluczowych zasad digitalizacji utworów o wyczerpanym nakładzie i udostępniania ich w Internecie.

4. ODNOTOWUJE:

- sprawozdanie pt. „Nowy renesans”⁽¹⁾, sporządzone przez grupę analityczną wysokiego szczebla (*Comité des Sages*) ds. udostępniania dziedzictwa kulturowego Europy w Internecie, oraz najnowszy wniosek legislacyjny Komisji dotyczący infrastruktury usług cyfrowych, w tym finansowania biblioteki Europeana, jako części instrumentu „Łącząc Europę”⁽²⁾, a także wniosek w sprawie utworów osieroconych⁽³⁾ oraz wniosek w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego⁽⁴⁾.

5. ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY:

- zgodnie z priorytetami, o których mowa w załączniku, podjęły niezbędne działania w celu:
  - konsolidacji swoich strategii i celów w dziedzinie digitalizacji dorobku kulturowego,
  - konsolidacji sposobów prowadzenia digitalizacji i sposobów jej finansowania, m.in. poprzez promowanie partnerstw publiczno-prywatnych,
  - udoskonalenia warunków ramowych regulujących dostępność dorobku kulturowego w Internecie i możliwość korzystania z niego,
  - przyczyniania się do dalszego rozwoju biblioteki Europeana, m.in. poprzez zachęcanie instytucji kultury do udostępnienia za jej pośrednictwem całego stosownego zdigitalizowanego dorobku kulturowego,
  - zapewnienia długoterminowej ochrony zasobów cyfrowych,

z uwzględnieniem różnicowanych postępów w digitalizacji oraz zróżnicowanego podejścia do niej, a także ogólnych działań państw członkowskich na rzecz konsolidacji budżetowej.

6. ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY:

- nadal wspierała bibliotekę Europeana, jako wspólny wielojęzyczny punkt dostępu do zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego Europy – zgodnie z konkluzjami Rady z 2010 roku w sprawie tejsze biblioteki,
- gromadziła, analizowała i rozpowszechniała wyniki i doświadczenia zebrane na szczeblu krajowym i unijnym; na tej podstawie co dwa lata przedstawiała sprawozdanie z postępów w digitalizacji, udostępnianiu w Internecie oraz ochronie zasobów cyfrowych,
- wspierała wymianę informacji i sprawdzonych rozwiązań, m.in. na temat partnerstw publiczno-prywatnych i norm digitalizacji.

7. ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KOMISJI I BIBLIOTEKI EUROPEANA, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI:

- kontynuowały – zgodnie z konkluzjami Rady z 2010 roku w sprawie biblioteki Europeana – prace nad planem uzupełniania jej treści, m.in. o wybitne dzieła europejskiego dziedzictwa kulturowego wybrane w każdym z państw członkowskich,
- upowszechniały w społeczeństwie wiedzę o bibliotece Europeana,
- propagowały korzystanie z dorobku dostępnego za pośrednictwem biblioteki Europeana oraz z odnośnych metadanych na potrzeby innowacyjnych zastosowań z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej,
- nadal rozwijały bibliotekę Europeana jako punkt dostępu przyjazny dla użytkownika,
- poczyniły konkretne postępy w dyskusjach nad strukturą zarządzania biblioteką Europeana.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/comite_des_sages/index_en.htm

⁽²⁾ COM(2011) 665 final/3.

⁽³⁾ COM(2011) 289 final.

⁽⁴⁾ COM(2011) 877 final.

ZAŁĄCZNIK

Priorytetowe działania i orientacyjny harmonogram

Proponowana tabela działań i celów to orientacyjny plan prac państw członkowskich na lata 2012–2015.

1. Konsolidacja strategii i celów w dziedzinie digitalizacji dorobku kulturowego – w następujący sposób:

Skonsolidowanie do końca 2012 roku celów digitalizacyjnych oraz podtrzymanie priorytetowego charakteru digitalizacji lub w stosownym przypadku jego wzmocnienie
Opracowanie do 2013 roku norm pozwalających wybierać dorobek do digitalizacji oraz sposobu jego prezentacji w internecie, a także wdrożenie norm technicznych pozwalających na interoperacyjność i zmianę formatu lub nośnika. Opracowując normy w odniesieniu do dorobku z domeny publicznej, należy mieć na względzie jak najszerszą możliwość jego ponownego wykorzystania oraz zniechęcanie do używania nadmiernie wyeksponowanych znaków wodnych czy innych zabezpieczeń wizualnych, które ograniczają użyteczność
Usprawnienie sposobu monitorowania postępów w digitalizacji, by móc dokonywać przeglądu na szczeblu krajowym i ułatwić przegląd na szczeblu europejskim
Udział – do końca 2013 roku – w prowadzonej przez Komisję ocenie postępów digitalizacji i ochrony zasobów cyfrowych na szczeblu europejskim

2. Konsolidacja sposobów prowadzenia digitalizacji i sposobów jej finansowania, m.in. poprzez promowanie partnerstw publiczno-prywatnych – w następujący sposób:

Zachęcanie instytucji kultury i partnerów prywatnych do tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych i przyjęcie przy tym za punkt wyjścia kryteriów nakreślonych w zaleceniu Komisji 2011/711/UE
Korzystanie – w stosownych przypadkach – z unijnych funduszy strukturalnych w celu dofinansowania działań digitalizacyjnych ⁽¹⁾
Promowanie środków pozwalających zoptymalizować wykorzystanie potencjału digitalizacyjnego, by osiągnąć korzyści skali, z uwzględnieniem możliwości wynikających ze współpracy transgranicznej

3. Udoskonalenie warunków ramowych regulujących dostępność dorobku kulturowego w internecie i możliwość korzystania z niego – w następujący sposób:

Dbanie, by dorobek z domeny publicznej po digitalizacji zasadniczo pozostał w tej domenie – z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej
Promowanie dobrowolnych umów między zainteresowanymi stronami oraz innych mechanizmów ułatwiających digitalizację utworów o wyczerpanym nakładzie oraz ich udostępnianie w internecie

4. Przyczynianie się do dalszego rozwoju biblioteki Europeana – w następujący sposób:

Zachęcanie instytucji kultury oraz wydawców i innych posiadaczy praw, by udostępniali należący do nich zdigitalizowany dorobek za pośrednictwem biblioteki Europeana, z uwzględnieniem orientacyjnych celów co do minimalnego wkładu w zasoby biblioteki Europeana, które to cele przedstawiono w załączniku II do zalecenia Komisji 2011/711/UE
Udostępnienie za pośrednictwem biblioteki Europeana szerokiego wyboru obiektów o znacznej wartości kulturowej i historycznej, w tym wybitnych dzieł wybranych w każdym z państw członkowskich
Ostateczne opracowanie do końca 2012 roku planów udostępniania treści za pośrednictwem biblioteki Europeana – zgodnie z konkluzjami Rady z 2010 roku – z uwzględnieniem potrzeby udostępnienia stosownego, już zdigitalizowanego dorobku
Promowanie agregacji na szczeblu krajowym przez np. tworzenie lub wzmocnianie krajowych agregatorów na potrzeby biblioteki Europeana oraz współtworzenie agregatorów transgranicznych
Zachęcanie do stosowania wspólnych norm digitalizacji i do systematycznego stosowania trwałych identyfikatorów

⁽¹⁾ Niniejsze konkluzje nie przesądzają o wyniku negocjacji w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych.

Zachęcanie do szerokiego i swobodnego udostępniania metadanych, które instytucje kultury dostarczają biblioteczce Europeana, do ponownego wykorzystania oraz na potrzeby innowacyjnych zastosowań

Upowszechnianie wiedzy o biblioteczce Europeana w społeczeństwie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

5. Zapewnianie długoterminowej ochrony zasobów cyfrowych – w następujący sposób:

Propagowanie i ulepszanie strategii na rzecz długoterminowej ochrony zasobów cyfrowych oraz sporządzanie odnośnych planów realizacji

Wymiana informacji o strategiach i planach działania w dziedzinie długoterminowej ochrony zasobów cyfrowych

Zadbanie o ramowe warunki prawne niezbędne do celów długoterminowej ochrony zasobów cyfrowych, czyli do wielokrotnego powielania dorobku kulturowego oraz zmiany jego formatu lub nośnika przez instytucje publiczne w celu jego ochrony – z pełnym poszanowaniem unijnych i międzynarodowych przepisów o ochronie własności intelektualnej

Wprowadzenie niezbędnych rozwiązań prawnych dotyczących obowiązkowego egzemplarza materiału wyprodukowanego w formacie cyfrowym – dla jego długoterminowej ochrony

Uwzględnianie – podczas tworzenia lub uaktualniania polityk i procedur dotyczących obowiązkowego egzemplarza materiału wyprodukowanego w formacie cyfrowym – rozwoju sytuacji w innych państwach członkowskich w celu zapobiegania nadmiernemu zróżnicowaniu rozwiązań

Dbanie, by integralną częścią procesu digitalizacji lub tworzenia materiałów cyfrowych było wytwarzanie dostatecznych deskryptywnych i technicznych metadanych oraz trwałych identyfikatorów